

วริน มโนรมณ์. (2556, กุมภาพันธ์) “แรงงานไทยไปอาเซียนได้จริงหรือ?”
วารสารแรงงาน. 11 : หน้า 18-19.

อาเซียนรอบทิศ
วริน มโนรมณ์

แรงงานไทย ไปอาเซียนได้จริงหรือ

“ซินจ่าว” (Xin Chao) บทความฉบับนี้ขอทักทายผู้อ่านเป็นภาษาเวียดนาม ด้วยคำว่า **“สวัสดี”** เพื่อให้ท่านได้คุ้นเคยกับวัฒนธรรมทางภาษาของประเทศในอาเซียนที่พวกเขา 10 ประเทศกำลังจะก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 อันใกล้จะมาถึงในไม่ช้านี้

วันนี้จะเล่าถึงทิศทางของการเคลื่อนย้ายแรงงานในอาเซียน แม้ว่าส่วนหนึ่งของเสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ตามกรอบความตกลงในด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี จะกำหนดไว้เฉพาะแรงงานที่มีฝีมือ (ขณะนี้ มี 7 วิชาชีพ กับ 1 สาขา) เท่านั้น อย่างไรก็ตามเราคงปฏิเสธไม่ได้หรือว่าความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญนี้จะส่งผลให้แรงงานกึ่งฝีมือมีโอกาสโยกย้ายไปอยู่ในประเทศอาเซียนตามไปด้วยเช่นกัน

สำหรับแรงงานฝีมือมีกรอบข้อตกลงการยอมรับร่วมในสาขาวิชาชีพ หรือ MRA (Mutual Recognition Agreement) รองรับมาตรฐานอยู่แล้ว เพียงแค่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดก็สามารถเดินทางไปทำงานในประเทศอาเซียนได้สะดวกขึ้น (ไว้โอกาสหน้าจะขอเล่าถึงคุณสมบัติแต่ละวิชาชีพให้ได้ทราบกัน) ส่วนแรงงานกึ่งฝีมือจะไปอาเซียนได้อย่างไรนั้น ก็คงต้องขึ้นอยู่กับศักยภาพของแรงงานไทย การพัฒนาปรับตัวให้รองรับ หรือสอดคล้องกับประเภทอุตสาหกรรม และบริการที่ประเทศนั้นมีความต้องการเพราะถ้าเดินทางไปถึงแล้วไม่สามารถหางานทำได้ก็จะทำให้เสียโอกาส เสียเวลา และเสียต้นทุนได้

หากมองไปถึงอนาคตหลังการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้วจะเห็นภาพการเคลื่อนย้ายแรงงานมากขึ้น ส่วนใหญ่ก็มีเป้าหมายที่มุ่งตรงไปยังกลุ่มประเทศที่มีทรัพยากร หรือวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรมการผลิต รวมทั้งภาคแรงงานก็จะเคลื่อนย้ายไปสู่กลุ่มประเทศที่เป็นฐานการผลิตสำคัญ ทั้งนี้ การเคลื่อนไหวของแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสามารถแบ่งได้ 3 กลุ่มซึ่งจำแนกตามจุดแข็งของแต่ละประเทศ ดังนี้

จากภาพจะอธิบายได้ว่า **กลุ่มแรก** เป็นประเทศในกลุ่มอาเซียนใหม่ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม (CLMV) เป็นกลุ่มที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติอุดมสมบูรณ์อยู่มากจึงเหมาะสมที่จะส่งออกทรัพยากรเหล่านี้เพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตของภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังมีประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานจำนวนมากซึ่งอาจจะเคลื่อนย้ายมาทำงานในประเทศที่เป็นฐานการผลิต (กลุ่มที่ 2)

วริน มโนรมณ์. (2556, กุมภาพันธ์) “แรงงานไทยไปอาเซียนได้จริงหรือ?”
วารสารแรงงาน. 11 : หน้า 18-19.

สังคมความรู้ อาเซียน สู่งานไทย

การเคลื่อนไหวของแรงงาน

ภาพประกอบ: MAC EDUCATION

กลุ่มที่ 2 ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม เป็นกลุ่มที่มีฐานการผลิตในภาคอุตสาหกรรมต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ด้านแรงงานทั้งฝีมือและกึ่งฝีมือเป็นผู้ขับเคลื่อน ประเทศเหล่านี้ยังมีแรงงานฝีมือหรือแรงงานทักษะเป็นจำนวนมาก (ต้องมีใบอนุญาตในการทำงานเท่านั้น) จากที่คาดการณ์ว่าหลังจากเป็นประชาคมอาเซียนแล้วแรงงานจำนวนนี้มีแนวโน้มที่จะเคลื่อนย้ายไปยังประเทศที่มีอุตสาหกรรมการผลิต และการค้าบริการ (กลุ่มที่ 3) เพราะจะเป็นกลุ่มประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานสูง

กลุ่มที่ 3 สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทยเป็นกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพในด้านการค้าบริการ ปัจจุบันตามกรอบความตกลงเปิดเสรีการค้าบริการมีทั้งสิ้น 12 สาขา คือ ด้านธุรกิจ การสื่อสาร ก่อสร้าง บริการจัดจำหน่าย การศึกษา สิ่งแวดล้อม การเงิน สุขภาพ ท่องเที่ยว นันทนาการ ขนส่ง และอื่นๆ ซึ่งแต่ละสาขาล้วนต้องการทั้งแรงงานฝีมือและกึ่งฝีมือ ยกตัวอย่างเช่น ธุรกิจก่อสร้างต้องใช้ทั้งวิศวกร และสถาปนิกเป็นผู้ออกแบบและควบคุมการผลิต รวมไปถึงใช้แรงงานในการก่อสร้าง เป็นต้น

จะเห็นว่าประเทศไทยมีศักยภาพในอาเซียนโดยถูกจัดอยู่ในทั้งกลุ่มฐานการผลิตในภาคอุตสาหกรรม และด้านการค้าบริการ ถือว่าเป็นทางเลือกและแรงดึงดูดให้กับแรงงานไทย เพราะเมื่อเป็นประชาคมอาเซียนแล้วจะมีแรงงานจากอาเซียนจำนวนมากไหลเข้ามาในประเทศที่มีศักยภาพในการจ้างงานรวมถึงไทย **และหากแรงงานไทยไม่เร่งพัฒนาทักษะของตนเอง และไม่ใส่ใจต่อความเคลื่อนไหวของสิ่งที่จะเกิดในประชาคมอาเซียนแล้วล่ะก็... ความกังวลที่แรงงานไทยจะถูกแย่งงานจากแรงงานต่างชาติในอาเซียนคงมีหวังเป็นจริงแน่ๆ** ☹

วารสารแรงงาน | 19
LABOUR JOURNAL